

ՀԱՅ-ԱՏՐՊԵՅՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Հայ-ատրպեյնական սահմանի երկ տեղի ունեցալ գերիներու, պատանդ-ներու եւ անհետ կորսուած մարդոց հարցերով զբաղող նախարարական յանձն-նաժողովներու հանդիպումը: Ըստ Ազգային անվտանգութեան ծառայութեան, ժողովականները քննարկած են անհետ կորսուած անձերու ճակատագիրը պարզելու անհրաժեշտութիւնը, ապա համաձայնած են շարունակել փոխադարձ շփումները եւ հանդիպումները՝ յանգելու համար այս հարցով վերջնական լուծումներու:

ԱՌՒՆ.

«ՊԷՏՔ Է ՅԱՐԳԵԼ 18 ՓԵՏՐՈՒԱՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄԸ»

Հանրապետութեան նախագահ Միշել Աուն երկ Պաապ-տայի պալատին մէջ ընդունեց Միջին Արեւելքի հարցերով Միացեալ Նահանգներու յատուկ պատուիրակի տեղակալ Մորկըն Օրթալընը եւ խօսեցալ հարաւի վիճակին մասին:

Չեշտելով մինչեւ 18 Փետրուար երկարած զինադադարի համաձայնութիւնը ամբողջութեամբ գործադրելու անհրաժեշտութիւնը: «Լիբանանեան բանակը պատրաստ է տեղա-կայուելու հարաւի բնակավայրերուն մէջ, երբ ամբողջաճալ բռնագրաւեալ շրջաններէն իսրայէլեան ուժերուն վերջնական նահանջը՝ հիմնուելով 1701 բանաձեւին վրայ, որպէսզի տուն վերադառնան բնակիչները եւ սկսին վերականգնել իրենց կործանուած բնակավայրերը», պահանջեց նախագահը:

ՀԶՁՊԱԼԼԱ ՊԱՐՏՈՒՄԸ Է

Ամերիկացի պատուիրակի տեղակալ Մորկըն Օրթալըն նախագահ ժողէք Աունին հետ տեսակցելէ ետք յայտնեց, թէ զինուորական պարտութիւն կրած Հրզպալլան որեւէ ձեւով մասնակից չէ Լիբանանի նոր կառավարութեան: «Միացեալ Նահանգներու մէջ բնակող լիբանանցիներուն մօտ նկատեցի աննախադէպ ոգեւորութիւն Լիբանանի վերականգնումին վերաբերեալ: Կը կարծեմ, որ այդ արդիւնք է Հրզպալլայի պարտութեան եւ մենք անոր համար երախտագետ ենք Իսրայէլին», ըսալ Օրթալըն: Ան գնահատեց հանրապետութեան նախագահին եւ նշանակեալ վարչապետին յանձնառութիւնը բարեկարգումներուն եւ փտածութեան դէմ պայքարի ուղեգիծին: «Լիբանանցիները պէտք է իմանան, որ մենք յանձնառու կը մնանք մեր բարեկամական յարաբերութիւններուն եւ համագործակցութեան: Այս կը բխի մեր համոզումէն, որ Լիբանանի մէջ կան թափանցիկ եւ անկեղծ աշխատող անձնաւորութիւններ», շեշտեց ամերիկացի պատուիրակին տեղակալը:

Հանրապետութեան նախագահութիւնը շուտով յստակացուց, որ «Միջին Արեւելքի հարցերով ամերիկացի պատուիրակի տեղակալին Պաապտայի պալատէն կատարած յայտարարութիւնը կը ներկայացնէ իր տեսակէտը եւ առնչուած չէ Լիբանանի նախագահութեան դիրքորոշումներուն հետ»:

Բողոքելով Օրթալընի յայտարարութիւններէն, խումբ մը քաղաքացիներ երկ կէտօրին մահներ հրկիզելով ժամանակա-տրապէս փակեցին Պէյրութի օդակայանի մայրուղին՝ ինք-նաշարժները ուղարկելով երկրորդական ճամբաներու ողողութեամբ: Հրզպալլայի հետեւորդները բողոքի նստացոյց մը կազմակերպեցին նաեւ օդակայանի մուտքին ու շեշտեցին, որ իրենց խնդիրը հանրապետութեան նախագահին հետ չէ, այլ՝

ամերիկացի պատուիրակին: Հրզպալլայի «Հաւատարմութիւն դիմադրութեան» խմբակցութեան նախագահ, երեսփոխան Մոհամմատ Ռաստ ամերիկացի պատուիրակին յայտարարու-թիւնները համարեց լիբանանեան գերիշխանութեան նկատ-մամբ ունեցուած եւ դիւանագիտական բոլոր կարգերու խախտում: Շիիններու մուքթի շէյխ Ահմատ Քապալան իր կար-գին հաւաստիացուց, որ «Հրզպալլա չէ պարտուած ու չի պարտուիր, իսկ առանց Ամալ-Հրզպալլա զոյգին կառավարու-թեան մը կազմութիւնը երկիրը կը մղէ անորոշութեան»:

Իսկ Ֆրանսայի Արտաքին գործերու նախարարութիւնը, մեկնաբանելով Լիբանանի նոր կառավարութեան մէջ Հրզպալ-լայի ներկայութիւնը մերժող ամերիկեան դիրքորոշումը, մարդեց որ նշանակեալ վարչապետը գտնէ յայտնուած բար-դոյթները յաղթահարելու միջոցներ:

ԱՎՅԱՆԱՅԻՆ ԵՐԿՈՒ ԵՎԱԿՍԻ ԼԱՐՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆ

Անցնող երեք օրերուն, ապահովական վիճակը խիստ լարուած էր Սուրիոյ հետ Լիբանանի հիւսիսարեւելեան սահմանային գօտիին վրայ, ուր բախումներ տեղի ունեցան սուրիացի զինեալներու եւ լիբանանեան այդ շրջանի բնակիչ ցեղախումբերուն միջեւ: Երկ առաւօտեան իրավիճակը դարձ-եալ վատթարացալ, երբ սուրիացի զինեալները ռումբեր, հրթիռներ եւ անօդաչու սարքեր արձակեցին լիբանանեան շրջաններուն վրայ, թիրախաւորելով մասնաւորաբար Քուէխ, Քանաֆէք եւ Սէլիք Մայ գիւղերը, մինչ դիպուկահարներ սահ-մանային կէտերէ կրակ բացին լիբանանեան դիրքերու ուղղութեամբ: Երկուսայ մարտերուն ընթացքին լիբանանեան կողմէն մահացալ երկու հոգի, վիրաւորուեցան առնուազն

տասը ուրիշներ՝ մեծ մասամբ ժաաֆար գերդաստանէն: Սուրի-ական կողմէն ալ մահացալ երկու զինեալ, գերեվարուեցան բազմի մը ուրիշներ: Ի տես սահմանային բախումներու լրջութեան, լիբանանեան բանակը երկ յաւելեալ ուժեր ուղար-կեց Պաալպաքի եւ Հըրմէլի սահմանային գօտի՝ հակակշիռի տակ առնելու կացութիւնը: Իսկ երկ գիշեր, հանրապետու-թեան նախագահ ժողէք Աուն հեռաձայնային հաղորդակ-ցութիւն մը ունեցալ Սուրիոյ անցումային նախագահ Ահմատ Շարաայի հետ՝ քննարկելու սահմանային լարուածութիւնը: Աուն եւ Շարաա համաձայնեցան աշխուժացնել համակար-գումը եւ զսպել սահմանային իրավիճակը, կանխելով երկու կողմէն քաղաքացիներու թիրախաւորումը: Նշենք, որ սահմա-նային ժոպէ անցակէտին վրայ երկու կողմերուն միջեւ տեղի ունեցալ գերիներու փոխանակում Կարմիր խաչին միջնորդու-թեամբ:

Շարունակութիւնը տեսնել էջ 4

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԲՈՒԼԻՍԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱԿԻՅԸ

Որոշակի ձգձգումէ ետք, անցնող 48 ժամերուն վերստին աշխուժացան նոր կառավարութեան կազմութեան միտող բանակցութիւնները, զխաւորութեամբ հանրապետութեան նախագահին եւ նշանակեալ վարչապետին, անմիջական մաս-նակցութեամբ խորհրդարանի նախագահ Նեպիի Պըրրիի, որ

մասնաւորաբար հետաքրքրուած էր շիի յարանուանութեան յատկացուած 5-րդ նախարարին ինքնութեամբ: Նշանակեալ վարչապետ Նաուաֆ Սալամ երկ կրկին այցելեց Պաապտա եւ նախագահ ժողէք Աունի հետ քննարկեց կառավարութեան կազմութեան թղթածրարն ու նախարարական թեկնածու-ներուն անունները, ապա մեկնեցալ առանց մեկնաբանութեան: Նախագահ ժողէք Աուն յայտնեց, թէ նոր կառավարութեան կազմութիւնը մօտեցած է իր դրական աւարտին, հաւաստիա-ցնելով որ նախարարներուն կազմը պիտի ըլլալ ներդաշնակ եւ գործունեայ, որպէսզի կարենալ իրագործել լիբանանցի-ներուն իղձերը եւ լուծել երկրին բազում խնդիրները:

Մինչեւ երկ ուշ գիշեր տակաւին կը շարունակուէին բանակ-ցութիւնները մշեալ նախարարի ինքնութեան շուրջ, միաժամա-նակ կը հաղորդուէին Սալամի, Պըրրիի եւ Հրզպալլայի միջեւ համաձայնական թեկնածուներու անուններ, մինչ որոշ թեկնա-ծուներ կը ժխտէին նախարար նշանակուելու իրենց հետաքրքրութիւնը: Կառավարութեան կազմութեան աշխա-տանքներուն Պըրրիի բուլիսային մասնակցութիւնը յառաջացուց Ազգային ազատ հոսանքի նախագահ ժարան Պասիլի վրդովմունքը: Նախարարներու նշանակումի հոլո-վոյթին Պըրրիի մասնակցութիւնը համարելով հակասահ-մանադրական, Պասիլ շեշտեց, որ ստեղծուած վիճակին պատճառը նախարարներու ընտրութեան յստակ չափանի-շերու բացակայութիւնն է: «Ուրիշներ գուցէ ընդունին, բայց մենք կը մերժենք մաս կազմել այսպիսի իշխանութեան եւ կը նախընտրենք դառնալ ընդդիմութիւն», ըսալ Պասիլ:

ԿԱՍՏԱԿԱՇԱՏ ՈՒՍՈՒՑՉՈՒՅԻՆ «ԱՐԱՐԱՏ»-ԻՆ ՆՈՒԻՐԵՑ ԻՐ ԵՐԱՆԱՅՐԻՔԷՆ ՕՐԻՆԱԿ ՍԸ

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դպրեվանքի անգլերէնի ուսուցչուհի տիկին Լեւա Պօղոսեան, 6 Փետրուար 2025-ին, այցելելով «Արարատ»-ի խմբագրա-տուն՝ տնօրէնութեան նուիրեց իր նախընծան «Echoes Of A Classroom» (Դասարանի Մը Արձագանգները) մակագրեալ օրինակը:

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան տպարանէն լոյս ընծայուած 107 էջոց հատորին մէջ ամփոփուած 12 գլուխները վատկաշատ մանկավարժութիւնը դասաւանդ-ման ուղեւորութեան ընթացքին քաղած փորձառութիւն-ներուն ու անձնական մտորումներուն արձագանգն են:

Հատորը նուիրուած է հեղինակին «սիրելի երեխանե-րուն», «ոգեշնչող ուսանողներուն» եւ բոլոր «նուիրեալ ուսուցիչներուն»:

Մեր կարծ զոյցին ընթացքին լսեցինք հեղինակին կար-ծիքը Լիբանանի ներկայ կրթական համակարգի դժուար-ութիւններուն մասին: Ան պատմեց նաեւ, որ Անարատ Յղութեան Սրբուհի Ազնէ եւ Հայ Աւետարանական Թորոս-եան վարժարաններուն մէջ իր աւելի քան 19-ամեայ ուսուցչական ասպարէզի ընթացքին հաւաքած նօթերը, ա-շակերտներուն մամակները եւ անոնցմէ արձանագրած յուշերը մեծապէս օգտակար հանդիսացած են հատորի ձեւաւորման:

««Echoes Of A Classroom»ը անգլերէնով է, սակայն անոր հոգին հայկական է,- ըսալ տիկին Լեւան ամփոփելով,- «ընթացքի մէջ է երկրորդը՝ հայերէնով երկարաշունչ աշխա-տանք մը»:

ՊԱՂԵՍՏԻՆԸ ԾԱԽՈՒ ԶԷ

Կազային տիրապետելու եւ պաղեստինցի բնակչութիւնը տեղահանելու մասին Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տոնըլտ Թրամփի յայտարարութիւններուն լոյսին տակ, Պաղեստինի նախագահութեան բանբեր Նապիլ Ապու Ռուտէյնա յայտնեց, որ «Պաղեստինը, հողը, պատմութիւնը, սրբութիւն-ները եւ ժողովուրդը ծախու չեն, իսկ պաղեստինցիներուն

շահերը ենթակայ չեն բանակցութեան, այլ ժողովուրդին արդար իրաւունքներն են»: Ըստ նախագահութեան, ժողովուրդը պիտի չիրաժարի իր արդար իրաւունքներէն, այլ յանձնառու պիտի մնայ իր ազգային անկախ որոշումներուն, որ կը ներ-կայացնէ ազատագրութեան կազմակերպութիւնը, պահանջե-լով անկախ պետութիւն եւ երուսաղէմը՝ որպէս մայրաքաղաք:

Լիբանանի Արտաքին գործերու նախարարութիւնը հաղոր-դագրութեամբ մը դատապարտեց Կազային տիրապետելու

մասին ամերիկացի նախագահ Տոնըլտ Թրամփի ծրագրերը: Ըստ նախարարութեան, Կազան գրաւելու եւ պաղեստինցի-ները տեղահանելու ծրագիրը փորձ է ձգձելու պաղեստինեան դատը եւ զայն ենթարկելու մոռացութեան:

ԽԱՄԻՆԻ ԿԸ ՄՊԱՌԱՅ

Իրանի իսլամական յեղափոխութեան գերագոյն առաջնորդ այաթոլլա Ալի խամենի շեշտեց, որ Ռաշիճկընի հետ բանակցութիւններու հովուլոյթը որեւէ կապ չունի Իրանի

դիմագրաւած խնդիրներու լուծումին հետ, յիշեցնելով որ ամերիկացիները միշտ կը ժխտեն իրենց համաձայնութիւն-ները: «Եթէ ամերիկացիները վտանգեն Իրանի ժողովուրդին ապահովութիւնը, ապա մենք եւս խստիւ պիտի թիրախաւորենք ամերիկեան անվտանգութիւնը», սպառնաց խամենի:

ՊԵՂԵԼՈՎ ԱՐԱՐՈՍ-Ի ՀԻՆ ՀԱՄԱԲԱԾՈՆԵՐԸ - 19 (55 տարի առաջ՝ այսօր)

«ԱՐԱՐՈՍ», 2-7 Փետրուար 1970

Վարդանանց շաբաթն է: Գիտենք, որ մեր թերթերը աւանդաբար իրենց էջերը լա՛յն կը բանան ազգային-եկեղեցական այս տօնին դիմաց ու կը փորձեն պատգամներ կամ դասեր քաղել հոնկէ: Կը փորձեն ազգային, հայրենասիրական ու քրիստոնէական մեր ապրումները ջրղեղել Վարդանի եւ ուխտապահ նախարարներու օրինակով: Այս այսպէս է՝ 1550 տարիէ ի վեր...:

«Արարատ», բնականաբար, երբեք չէր դուրս չէր մնացած այս ծիրէն: Թերթին 4 Փետրուարի խմբագրականը նուիրուած է Վարդանանց տօնին: «Սփիւռքի Տղմուտին վրայ» այս խորագրով տակ է որ խմբագիրը կը խորհրդածէ Արարատի ճակատամարտին մասին ու կը կատարէ քանի մը մատնանշումներ, որոնց կարեւորագոյնը այն է՝ թէ կռիւլ կը շարունակուի հիմա՛ ալ: Խմբագրականը կ'ըսէ. «Չկայ Տղմուտը հիմա: Չկան փիղերն ու նիզակները: Պայքարի վայրերը փոխուած են, ինչչա՛ն մարտի միջոցները: Սակայն կը շարունակէ մնալ մարտնչումին շարժառիթը, նպատակը վստահօրէն, որ կը վեհանայ ու կը գեղեցկանայ արիւնովը նահատակներուն, որոնք կ'իյնան ժամանակի Արարատներուն վրայ...: Նոր ժամանակներու Յազկերտներ եւ մոզքը դարան են մտած՝ մեզ դարձնելու համար հաւատարմութիւն, մեզմէ խլելու մեր ազգային պատկանելիութիւնը, մեր դարաւոր սրբութիւններն ու աւանդները»:

«Պոլսոյ պատրիարքին զեկոյցն յատկանշական մատեր»: Այս խորագրին տակ խմբագրութիւնը յարմար տեսեր է քաղուածք մը կատարել Շնորհք պատրիարքի տարեկան աւանդական զեկոյցն, ուր շահեկան տեղեկութիւններ կարելի է գտնել Թուրքիոյ հայութեան (Պոլիս եւ գաւառներ) դիմագրաւած ինչ-ինչ հարցերուն մասին: Ուրեմն, ըստ այդ զեկոյցին, Պոլսոյ եւ շրջաններու մէջ կը գործեն եղեր շուրջ 40 եկեղեցիներ՝ նոյնքան թիւով հոգեւորականներով: Գաւառներու մէջ (Կեսաիկայէն մինչեւ Մալաթիա, Խարբերդ, Տիգրանակերտ ու Մարտիոն) դեռ հազարաւոր հայեր կ'ապրին եղեր: Համայնքը ունի եղեր 32 վարժարան, որուն եօթըն կը պատկանի հայ կաթողիկէներուն, մէկն ալ՝ հայ աւետարանականներուն: Այս դպրոցներուն մէջ կ'ուսանին եղեր 9000 հայ աշակերտ (ի դէպ, այս թիւը ներկայիս նուազ քան 3000 է... -L.): Դիմումներ կատարուել են պետութեան վարչակարգի եւ կալուածային հարցերու բարուք լուծման խնդրանքով, բայց՝ «ձայն բարբառոյ յանապատի»...:

Քանի մը իրերայաջորդ թիւերով «Արարատ» հիւրընկալեր է պատճառը այն բանախօսութեան, որ Տարօն վրդ. Ճերէնեան կարդացեր էր Դամասկոսի մէջ, 21 Դեկտեմբերին, Կոմիտասի մահուան 100-ամեակի շրջագծով:

Ս. Պալաթըն անդրադարձեր է Մարտիրոս Գուշակեանի եւ վեր. Տիգրան Ստրուտինի միասնաբար հեղինակած «Անգլերէն-հայերէն արդի բառարան»-ին (Տօնիկեան տպարան):

Մինաս Գանգրունի յօդուածով մը անդրադարձեր է երաժշտագետ Աշոտ Պատմագրեանի «Սուրբ»-ին, որ գրուած է եղեր դաշնամուրի համար: Սակայն յօդուածագիրը իր գրութիւնը այնքան չ'ափագանցեալ համեմատութեամբ խճուղեր է երաժշտագիտական ինքնաստեղծ (եւ անհասկնալի) բառերով ու հոնանիշներով որ գրութեան ընթերցումը դարձած է... տառապանք մը:

Տոքթ. Եր. Սերոբեան (լիբանանահա՞յ է արդեօք), որուն ստորագրութեան հաճողիպէր էինք նախապէս ալ, այս շաբաթ իր ընթերցողներուն բացատրեր է «Սուր շնչառական վարակումներու բարդութիւնները» (խորագիրն է):

Ազունիէի «Հայ Ազգ. Բուժարանի օր»-ուն առիթով (8 Փետրուար), առողջապահական այս հիմնարկին սեփականատեր երկու համայնքներու հոգեւոր պետերը՝ Տաճատ արք. (առաջնորդ Լիբանանի թեմին) եւ վեր. Սողոմոն Նիսիւնիքեան (Հայ Աւետարանական միութեան ներկայացուցիչ), սրտաբուխ նուիրատուութեան եւ զօրակցութեան միացեալ կոչ մը ուղղեր են ժողովուրդին: Հոն յատկապէս կ'ըսուի. «Հայ Ազգային Բուժարանը հայութեան պատիւ բերող հաստատութիւն մըն է, որ ձեր գոհողութիւններով իրականութիւն դարձած է եւ կը շարունակէ իր նուիրական առաքելութիւնը ի գործ դնել պայքարելով հիւժախտին դէմ, փրկելով անհատներ եւ ընտանիքներ անողոք հիւանդութենէն եւ առողջապահական գետնի վրայ ծառայելով սիրելի Լիբանանին եւ հայութեան»: Ի դէպ, Ազունիէի Ազգ. Բուժարանը այսօր եւս (2025) կը շարունակէ իր բժշկական առաքելութիւնը, ետին թողած ըլլալով հարիւր տարուան պատմութիւնը մը...: Եթէ անցեալին թոքախտանոց էր ան առաւելաբար, ապա այսօր կը տրամադրէ հիւանդանոցային այլազան դարմանումներ ու պատասխարումի կարելիութիւններ եւս:

60-ական եւ 70-ական թուականներու մեր ամենաերեւելի փառքերը կը յիշէ՞ք: Այն անունները, որոնք խորհրդային Հայաստանի ծոցէն ծներ էին ու հպարտութեամբ կը յիշատակուէին Սփիւռքի մէջ: Միլվա Կապուտիկեանը (յատկապէս իր «Խօսք իմ որդուն»-ով), Պարոյր Սեւակը, Վիքթոր Համբարձումեանը, Արամ Խաչատրեանը, Մարտիրոս Սարեանը եւ... եւ... Տիգրան Պետրոսեանը (1929-1984)՝ իբրեւ ճատրակի տաղանդաւոր մեծ վարպետ, անընկճելի այտոյեան: Այս անունները ամենուրեք շրթներու վրայ էին: Ձանոնք չգիտցող չկա՛ր: «Արարատ» տպեր է վարպետին լուսանկարը, յայտնելով որ ան երրորդ անգամ ըլլալով նուաճեց խորհրդային Միութեան շահմատի պիտոյեանի կոչումը:

Խմբագրութեան անդամներէն Սամօ (Սարգիսեան) թղթակցութիւն մը ստորագրեր է լիբանանահայ արուեստագետ լուսանկարիչ Յովհաննէս Ճերէնեանի սահիկներու ցուցադրութեան առիթով: Կ'ըսուի, թէ ձեռնարկին ներկայ եղեր են շուրջ հազար հոգի: Լուսանկարիչը լման երկու ժամ գունավոր պատկերներ ներկայացուցեր է պատմական Արեւմտահայաստանէն ու արդի Հայաստանէն (քաշուած իր ոսպնեակով): Ի դէպ, Յ. Ճերէնեան ծանօթ եղած է նաեւ Ֆոթօ Շիրազ անունով, իբրեւ սեփականատէր Շիրազ լուսանկարչատան: Ծնած էր 1936-ին, աշակերտած էր Սահակեան լիսէին: Մահացաւ Լոս Անճելէս, 20 Հոկտեմբեր 2015-ին: Ան եղբայրն էր Տարօն եպս. Ճերէնեանին:

Թերթին «Գրական էջ»-ը, այս շաբաթ, կը պարզէ կուսակցական անհանդուրժողութեան պատկեր մը, որ այդ թուականներուն սովորական երեւոյթ էր: Ինչպէս ծանօթ է, այս էջին վրայ «Արարատ» շաբաթները ի վեր կը հրատարակէր հայ բեմադրիչներու կամ թատերագետներու կարծիքները՝ հայ թատե-

րագրութեան ներկային ու ապագային մասին: Այս թիւով կարգը հասած է տոքթ. Բաբգէն Փափագեանին (1915-1990), որ դաշնակցական ղեկավար գործիչ էր, բայց նաեւ՝ հնուսթատերագետ: Թերթը կը գրէ որ «վերապահութեամբ է որ տեղ կու տանք Բ. Փափագեանի կարծիքներուն»: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ տոքթորը արտայայտել է սա՛ կարծիքը. «Ընդհանրապէս գրականութեան համար, սակայն մասնաւորապէս թատերագրութեան համար պայման է հեղինակին ամբողջական ազատութիւնը՝ իր նկրտումներն ու արտայայտութեանց ձեւի ընտրութեան մէջ: Այս տուեալը հարկադրաբար պիտի պակսի խորհրդային կարգերու տակ ստեղծագործող թատերագիրներուն, քանի որ գրագետը այնտեղ կը համարուի ընկերային պարտաւորութիւններու ծառայութեան մէջ, որով եւ որոշ գրական ուղիւթեան մը հետեւելու հարկադրանքի տակ»: Իմ կարծիքով սխալ բան չէ ըսուած: Խորհրդային (եւ խորհրդահայ) գրականութիւնը միշտ ալ մնաց որոշ պարտադրանքի մը, ուղիւթեան մը, հսկողութեան մը տակ: Բայց ահա՛ «Արարատ»-ի գրական էջին խմբագիրը կը դժուարանայ ընդունելու այդ իրականութիւնը ու անմիջապէս կը հակադարձէ Բ. Փափագեանին. «Եթէ Հայաստանի մէջ թատերական գրականութեան զարգացման արգելք եղողը ազատութեան խնդիրն է, ի՞նչ է պատճառը այս պարագային սփիւռքի մէջ՝ ամբողջական ազատութեան՝ մէջ հայ թատերգութեան տագնապին»...:

Բայց տրամաբանակա՞ն է հայրենիքի մը ընձեռած գրական կարելիութիւններն ու շունչը բաղդատել սփիւռքի մը սահմանափակ ու նկուռ ճիգերուն հետ...:

Այս շաբթուան ծանուցումները,-- ազգային թէ անհատական,-- քիչ են:

Կը տեսնուին պակասութեան երեք ծանուցումներ. ժողէժ Սէրիլեան ամուսնացեր է օրդ. Նուրի Գալէնտերեանի հետ, Յովհաննէս Փայալեան ամուսնացեր է օրդ. Անի Խրլորեանի հետ, Յարութիւն Պավուկեան ամուսնացեր է Ազատուհի Ֆաթմաեանի հետ (երեքն ալ՝ Պէրոյթ):

Տոքթ. Ժիրայր Թէլէլեան (մասնագետ ներքին ու կրօնքային հիւանդութեան) ծանուցեր է, որ հիւանդներ կ'ընդունի Ջարիֆ թաղի իր դարմանատան մէջ:

Գինիշեան Յիշատակի ֆոնդը ծանուցեր է, թէ երկու մանկամտուրներ սկսեւր է բանցնել Նոր Մարաշ եւ Նոր Ատանա թաղամասերուն մէջ, այդպիսով բարիք մը մատուցելով այն հայ տիկնիկներուն, որոնք ստիպուած են աշխատիլ եւ ունին անչափահաս երեխաներ:

Ս.Դ.Գ.Ա.-ի երիտասարդական եւ ուսանողական դիւանը Վարդանանցի առիթով «Միջվարժարանային ցերեկոյթ» մը ծանուցեր է, ի սկզբանէ յայտնելով որ «գեղարուեստական ճոխ յայտագրին իր մասնակցութիւնը կը բերէ նաեւ Յ. Ճերէնեան (Ֆոթօ Շիրազ)՝ պատմական եւ արդի Հայաստանի գունավոր լուսապատկերներու ցուցադրութեամբ» (5 Փետրուար, Ազգ. Բուրիքեան վարժարանի սրահ):

Կարապետ Չատրեան «Երգահանդէս» մը պիտի տայ եղեր դաշնակի ընկերակցութեամբ մեր Սիշէլ Չեսքինոֆի (7 Փետրուար, «Երվին Զօլ»-ի մէջ):

Այս շաբթուան իմ սիւնակը դարձեալ կ'աւարտեն քերականական նշումով մը:

7 Փետրուար 1970-ի իր թիւն Ա. էջին վրայ «Արարատ» ունի հետեւեալ խորագիրը. «Իտալի մեծ պատերազմի մը եզրին կը գտնուի եթէ մեծերը շտապ միջոցառումներ չ'որդեգրեն»:

Ո՞ր է սխալը: Անիծեա՛լ ապաթարքը նորէն սայթաքեցուցեր է խմբագիրն ու սրբագրիչները...:

Նախադասութեան վերջին բայը՝ «չորդեգրեն», ըզծական եղանակ է ու բացարձակապէս ապաթարք չ'ընդունիր: Որդեգրեն, որդեգրեն, որդեգրեմ, որդեգրեք, որդեգրեն: Ասոնց ժխտականը՝ չորդեգրեն, չորդեգրեն, չորդեգրե, չորդեգրենք, չորդեգրեք, չորդեգրեն: Ապաթարքը կը դրուի միմիայն սահմանական եղանակի ներկայ ժամանակի Գ. դէմքին, այսինքն՝ երբոր պիտի գրենք չ'որդեգրեք: Չեն որդեգրեր, չեն որդեգրեր, չ'որդեգրեր: Օրինակ՝ «Մեր կուսակցութիւնը այդ գաղափարը չ'որդեգրեր»: Ուստի, «Արարատ»-ի վերոնշեալ նախադասութիւնը պետք է գրուած ըլլար սա՛պէս. «Իտալի մեծ պատերազմի մը եզրին կը գտնուի եթէ մեծերը շտապ միջոցառումներ չ'որդեգրեն»:

Տեսնութիւն: **ԼԵՒՆ ՇԱՌՅԵԱՆ** (Հալեպ)

ՎԱՐՉԱԳԵՏ ՓԱՇԻՆԵԱՆ ՀԱՆԴԻՊԱԾ Է ԱՄՆ ՓՈՒՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ

Ուաշինկթընի մէջ՝ Սպիտակ տան մէջ, տեղի ունեցած է Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հանդիպումը Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահ Ճեյմզ Տեյվիտ Վենսի հետ:

Հանդիպման ընթացքին քննարկուած են Հայաստան-ԱՄՆ երկկողմ յարաբերութիւններուն, ինչպէս նաեւ տարածաշրջանային օրակարգին վերաբերող հարցեր:

ՀԱՅՈՒՆ ԱՄՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Աւանդութիւնը սերունդներու ու անոնց միջոցով փոխանցուած ժառանգութիւն է, որ կ'ընդգրկէ անձին, ընտանիքին, հաւաքականութեան եւ ազգին իւրայատուկ միտքը, կեցուածքը, վարուելակերպն ու, տակաւին, ընկերային եւ կրօնական սովորութիւնները: Աւանդութիւնը այս իմաստով կը դառնայ ապրող կեանք՝ ներառելով մարդուն, հաւաքականութեան եւ ազգին ամբողջական մշակոյթի գիտակցութիւնը:

«Աւանդութիւն» բառին լատիներէն արմատը՝ tradere, կը նշանակէ բաժնեկցիլ, պահել եւ փոխանցել վերեւ յիշուած ժառանգութիւնը՝ ապահովելու համար հաւաքականութեան ինքնութիւնը եւ պատմութիւնը: Այս իմաստով, աւանդութիւնը կը դառնայ կեանք, որուն պէտք է գործարար եւ պահել, բայց նոյնքան նաեւ՝ վերակենսաւորել: Արամ Ա. Վեհափառ հայրապետը մեզ բոլորս կը հրաւիրէ մեր աւանդութիւններու վերակենսաւորման՝ 2025-ը հռչակելով «Աւանդութիւններու վերակենսաւորման տարի»:

Կան աւանդութիւնը պահելու եւ վերակենսաւորելու հայկական հիմներ, ենթահողերը, անոնց պարտադրանքները եւ այս բոլորին մէջէն զայն վերակենսաւորելու կարեւորութիւնը: Իրոքեւ հայեր, եթէ սփիւռքը մեծ համեմատութեամբ դասականներ, բայց վերջին երեսուն տարիներուն անոր վրայ եկաւ անելնալու հայաստանեանը: Հայուն աւանդութիւնը եւ անոր վերակենսաւորումը վերածուեցաւ «երկսայրի սուր»-ի մը, իսկ հայը՝ իր դասական եւ հայաստանեան շերտերով, սփիւռքեան իրականութեան մէջ պարտի անոր երկու կողմերը պահել սուր:

Տուպայ, Արաբական Միացեալ Եմիրութիւններ, Յունուար 2025: Տուպայը օժտուած է օփերայի համար սարքուած շատ զեղեցիկ համերգասրահով մը՝ կառուցուած արդիական ոճով, ինչչա՛ն՝ Տուպայի իւրաքանչիւր ենթակառուց: Ներկայ պիտի գտնուի Հայաստանի սիմֆոնիկ նուագախումբի ելոյթին՝ ղեկավարութեամբ մայեսթրօ Սերգէյ Սմբատեանի, որուն երաժշտական եւ խմբավարի տաղանդին ու կարողութեան ծանօթ են:

Տուպայի օփերայի համերգասրահը իւրաքանչիւր ելոյթէ առաջ ունի հանդիսատեսներուն համար սարքուած հիւրասիրութեան բաժին մը: Փոքր սեղանի մը ետին կանգնած՝ կը վայելէի այդ պահը, երբ երիտասարդ զոյգ մը մօտեցաւ ինձի եւ անգլերէնով խնդրեց, թէ կրնա՞յ բաժնեկցիլ սեղանը ինձի հետ: Սիրով ընդառաջեցի իրենց խնդրանքին, բայց շարունակեցի վայելել իմ հիւրասիրութիւնս՝ առանց խանգարելու զիրենք: Երիտասարդ զոյգը շատ սեղմ ծայրով սկսաւ զրուցել արեւելահայերէնով: Չուշառաւ հարցունս. «Հա՞յ էք»:

Երիտասարդ զոյգը շատ ուրախացաւ: «Մենք կռահեցինք, որ հայ կրնաս ըլլալ եւ անոր համար համարձակեցանք քեզի մօտեցալու», ըսին ինձի:

Երկու հայորդիները մասնագիտութեամբ բժիշկներ են՝ վկայուած երեսնամի քաջակամ համալսարանէն եւ Տուպայ հաստատուած են աշխատանքի բերումով: «Շատ գեղեցիկ քաղաք է, կը սիրենք հոս ապրիլ», ըսին ինձի:

«Դուք՝ դասական սփիւռքի հայերը, շատ անելիով կապուած էք հայրենիքին եւ գիտէք ինչպէ՛ս պահել հայուն արժեքները եւ ինքնութեան գիտակցութիւնը», ըսաւ երիտասարդ կինը: «Մենք՝ հայաստանցիներս, երբ դուրս գանք Հայաստանէն եւ հաստատուինք սփիւռք, շատ անելի արագ կը լուծուինք տեղական պայմաններուն հետ»:

Չգարմացայ երիտասարդ բժշկուհիին նկատողութեան: Բազմաթիւ այցելութիւններու եւ հանդիպումներու ընթացքին՝ սփիւռքի տարբեր երկիրներու մէջ, նշմարած են այս մէկը: Նոյնքան նաեւ տեսած են, թէ հայաստանեան եւ դասական սփիւռքի միջեւ հաղորդակցութեան եւ համակեցութեան կապերը որքան թոյլ են, եւ երբեմն նոյնիսկ չկան: Եթէ դասական սփիւռքը կը մաշի, բայց անոր վրայ կու գայ անելնալու հայաստանեանը, որ կը լուծուի:

Այս վիճակներուն մէջ հայուն համար եղած է, կայ ու պիտի շարունակէ մնալ հիմնական մեծ ազգային առաքելութիւն մը՝ պահել ազգային ինքնութիւնը, լեզուն, մշակոյթն ու աւանդութիւնը, որ՝ «Վճռական դեր ունի անոր ինքնութեան երաշխաւորման, ամբողջականութեան պաշտպանման, գոյութեան ամրացման ու շարունակականութեան պահպանման մէջ» (Արամ Ա. Վեհափառ հայրապետ, 2025):

Հայկական սփիւռքը, գե՞ր՝ դասականը, մեծ համեմատութեամբ հետեւանք է Ցեղասպանութեան: Սփիւռքի տարածքին շինեցինք «պղտիկ Հայաստաններ», որովհետեւ ուզեցինք ապրիլ մեր ինքնութեամբ եւ աւանդութիւններով՝ առանց անտեսելու տեղականն ու տեղացին:

Հաւաքականութիւններ կ'ապրին իրենց աւանդութիւններով եւ անոր բաղադրիչ՝ մշակութային եւ ինքնութեան արժեքներով: Այս կը դառնայ իւրայատուկ իւրաքանչիւրին համար: Վեհափառ հայրապետը կը հիմնադրէ իր թեզը, երբ կը շեշտէ, որ աւանդութիւնը՝ «ժողովուրդին գոյութիւնը կ'ամրապնդէ», եւ գոյութիւնը պահելով՝ «Արժեքները, տեսլականները, հաւատքը ու ոգին կը պահէ»:

Աւանդութիւնները, զանոնք պահելն ու փոխանցելը պէտք չէ դիտել միայն ներազգային տեսանկիւնէն, բայց նոյնքան նաեւ՝ համամարդկային եւ համազգային տեսանկիւնէն: Համաշխարհային քաղաքակրթութիւնն ալ կը հարստանայ այս բազմամշակութային արժեքներով եւ իւրաքանչիւր ազգային աւանդութիւնով: Հայը, որ կը տքնի պահելու ու փոխանցելու իր աւանդութիւնները սերունդէ-սերունդ, իր նպատակը կը բերէ համամարդկային քաղաքակրթութեան զարգացման՝ բաժնեկցելով իր աւանդութիւնները:

ԴՊԿՏ. ՀՐԱՅՐ ԸԵՊԵՆԵԱՆ (Քուրթ)

Շարունակութիւնը տեսնել էջ 4

«ԱՎԱԻՍ» - ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԷՆ

ՕՍԿԱՆԵԱՆ՝ ՄԵՂՐԻԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ

Միացեալ Նահանգներու Պետական քարտուղարութիւնը գաղտնագրած է փաստաթուղթեր, որոնք կը վկայեն, թէ 90-ականներու վերջերուն Ռուսերը...

Քոչարեանն ու Չէյտար Ալիեւը գլուխ-գլխի հանդիպումներու ընթացքին համաձայնութեան եկած են լուծելու Ղարաբաղեան խնդիրը տարածքներու փոխանակմամբ՝ Մեղրին Ղարաբաղի դիմաց սկզբունքով:

Անցնող տասնամեակներուն այս հարցը եղած է Հայաստանի ներքին քաղաքական կեանքէն ներս ամենէն աւելի արծարծուած հարցերէն մէկը, սակայն այդպէս ալ մնալով օդին մէջ կախուած առանց յստակացման:

Այդ օրերուն գլխաւոր դերակատարները հանդիսացող Ռուսերը Քոչարեանը ու անոր կողքին կանգնած արտաքին գործերու նախարար Վարդան Օսկանեանը միշտ ալ հերքած են մնան ծրագիրի մը գոյութիւնը, որուն իրականացումը պիտի նշանակէր ընդունիլ Ղարաբաղի Ատրպէյճանին պատկանելութիւնը, իսկ Մեղրիի հետ փոխանակումը պիտի փակէր կապը Իրանի հետ, այդպիսով աւելի սեղմելով Հայաստանի շուրջ շրջափակումը:

Այս նոր բացայայտումները մեծ ուշադրութեան պիտի չարժանանային, եթէ նախկին երկու նախագահները տարիներ շարունակ Արցախի հարցը չօգտագործէին իրենց քաղաքական նպատակներուն համար, իսկ հիմա կը շահագործեն իշխանութեան վերադառնալու համար:

Այս արկածախնդրական ծրագրի գլխաւոր դերակատարներէն մին՝ Վարդան Օսկանեան կը շարունակէ մեղադրել ներկայ իշխանութիւնները՝ Արցախի կորուստին համար, անտեսելով կամ մոռացութեան տալով իր պատասխանատուութիւնը դէպքերու մնան գարգացման մէջ:

Փոխանակ գաղտնագրած փաստաթուղթերու մասին խօսելու, Օսկանեան ինքզինքին իրաւունք տուած է կոչ յղելու ամերիկահայութեան՝ չհանդիպելու Ուաշինգթոն այցելող վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետ: Իր կոչը հիմնաւորելու համար Օսկանեան կ'ըսէ. «Փաշինեանի ծախսած առաջնորդութեամբ հայ ժողովուրդը կը բոլորէ իր նորագոյն պատմութեան իր ամենէն աղէտալի շրջանը... Հայաստան կրէ գինուոր ական պարտութիւն եւ ունեցաւ հողային կորուստներ... Փաշինեանի վարկանիշը հասած է 10 տոկոսի ... ժողովրդավարութիւնը նահանջի մէջ է... Փաշինեան կը խանգարէ արցախցիներու վերադարձը իրենց բնակավայրերը եւ գերիներու ազատ արձակումը:

Ըստ Օսկանեանի, իր այս բոլոր մեղքերուն համար ամերիկահայ կազմակերպութիւնները պէտք է պոյքօթի ենթարկեն Փաշինեանի այցը Միացեալ Նահանգներ:

Նախ սկսինք Փաշինեանի վայելած ժողովրդականութենէն: Եթէ նոյնիսկ պահ մը ընդունինք, որ այդ նշուած տոկոսները ճիշդ են, Փաշինեանի ժողովրդականութիւնը կը շարունակէ մնալ 10 անգամ աւելի բարձր՝ քան իր գլխաւոր հակառակորդները հանդիսացող Ռուսերը Քոչարեանի եւ Մեղր Սարգիսեանի վարկանիշը, որ 1 տոկոսի սահմաններուն վրայ է:

Ինչ կը վերաբերի Արցախի կորուստին, այս վերջին փաստաթուղթերը անգամ մը եւս կու գան հաստատելու, որ անոր հիմքերը դրուած էին տակաւին տարիներ առաջ: Իսկ, գալով պատերազմի դաշտին վրայ կրած պարտութեան, Փաշինեան առաջին օրէն ընդունած է պատասխանատուութեան իր բաժինը, սակայն գլխաւոր պատասխանատուները կը մնան Քոչարեանն ու Սարգսեանը, որոնք ամբողջութեամբ անտեսած էին բանակը արդիական զէնքերով օժտելու անհրաժեշտութիւնը, այն օրերուն երբ Ատրպէյճան արագօրէն կը զինուէր ու կը պատրաստուէր պատերազմի: Այս անտեսումին գլխաւոր պատճառը այն էր, որ պետական գանձի կողոպուտը առիթ չէր տար բանակի հզօրացման համար գումար յատկացնելու:

Ինչ կը վերաբերի ժողովրդավարութեան նահանջին, Վարդան Օսկանեան վերջին անձն է, որ իրաւունք ունի ժողովրդավա-

րութեան մասին խօսելու: Ան տասը տարի ծառայեց նախագահի մը, որուն ժամանակ տեղի ունեցան 39 քաղաքական սպանութիւններ, փակուեցան անկախ լրատուամիջոցներ, բանտերը լեցուեցան քաղաքական բանտարկեալներով ու միջազգային իրաւապաշտպան կազմակերպութիւններուն կողմէ Հայաստան դատուեցաւ «ոչ ազատ» երկիրներու շարքին:

Ամերիկահայ կազմակերպութիւններու մեծամասնութիւնը Օսկանեանի կոչը արժանացուց անտեսումի ու իր քաղաքական, բարեգործական, եկեղեցական ու հասարակական միատրներով ներկայ գտնուեցաւ վարչապետի հետ հանդիպումին բարձր պահելով Հայաստանի պետականութեան վարկը: Արդար ըլլալու համար յայտնենք, որ ՀՀ դեսպանատան առջեւ հինգ երիտասարդ կը բողոքէին Փաշինեանի այցելութեան դէմ:

Այս վերջին գաղտնագրածումներու լոյսին տակ, ժամանակն է, որ Վարդան Օսկանեանն ու իր ղեկավար Ռուսերը Քոչարեանը հեռանան քաղաքական ասպարէզէն, բայց նախ քան այդ ընդունին, որ Մեղրին Ղարաբաղի հետ փոխանակելու հարցը իրենց համար եղած է ընդունելի տարբերակ:

ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ԽԱՉԲԱՌ 25

10x10 grid for crossword puzzle 25. Some cells are shaded grey.

- ՀՈՐԻՋՈՆԱԿԱՆ
1) Գաբրիէլ Սունդուկեանի թատերգութիւններէն
2) Լիբանանի գետերէն
3) Դուրս գալու ճամբայ - Շողկապ - Պտուղի աղուամազ
4) Կիսուած կերպարանք - Ձկնականջ - Ձայնանիշ
5) Ժողովրդական ասոյթ - Կապան քաղաքի նախկին անունը
6) Ողիմպիական դրօշին՝ Ասիան ներկայացնող օղակին գոյնը - Սաստիկ ցեխ
7) Անձնական դերանուն - Պահեցողութիւն - Փոքրացնող մասնիկ
8) Իրերայաջորդ տառեր - Յոգնակերտ մասնիկ (հակ.) - Պոչ
9) Անիրաւ
10) Ոգեկոչէ՛ (հակ.)

- ՈՒՂՂԱԳԱՅԵՆՑ
1) Հայոց կաթողիկոս՝ Պետրոս Ա.
2) Աւետիս Նազարեկեանի ծածկանունը
3) Խորը - Հանքային համեմ - Շրջ. կակուղ հող
4) Պարտիզային գործիք - Կտակին եզերքը՝ ոլորելով կարուածք - Յուցական ածական
5) Նստարան - Գունաւոր հիւստուածք
6) Լաբիրինթոս - Յոյն դիցուհի
7) Ժխտական մասնիկ - Ուզելու կարողութիւն - Յամառ չորքրտանի
8) Հալած ձիւթ - Իտալիոյ ամենաերկար գետը - Հազարամէկ եկեղեցիներու քաղաքը
9) Վիզիլիտներու թագաւոր
10) Ետին դարձած՝ աղքատ եւ ճերմակ շինանիւթ (երկու բառ)

ՊԱՀՈՒԱԾ ԲԱՌ 26

10x10 grid for crossword puzzle 26. Some cells are shaded grey.

- Սահանք
Սահման
Սահմանապահ
Սարսափ (2)
Սիրական
Սողմակ
Սովատանջ
Սպանդ
Ստանայ
Վահան
Վաղեմի
Վեղար
Վերակացու
Վերմակ
Վիճակ
Վստահ
Տաղանդ
Տաղանդաշատ
Տաղտուկ
Տաշտ
Տապաստ
Տասանորդ
Տարտամ
Տեսակ (2)

Table with 4 columns: Եթեր, Եկուոր, Եղանակ, Եղջիւր, Եռանդ, Երազահան, Երանգ, Երկիւղ, Զափաւոր, Զեչաքար, Զնաշխարհիկ, Զորքոտանի, Զուան, Զուառ, Զքնաղ, Զքնաղակերտ, Պատրաստ, Պատրաստական, Պարտէզ, Ջահակիր, Ջերմաստիճան, Ջերմեռանդ, Ջինակ, Ջինջ, Ջնարակ, Ջնարակել, Ջնջան, Ջոջպպ, Ռագմ, Ռագմասայլ, Ռագմերգ, Ռագմիկ, Ռահվիրայ, Ռամիկ, Ռնքակիր, Ռնգեղջիւր, Ռունգ

ԽԱՂԻՆ ՕՐԵՆՔԸ.
- Բառերը կրնան կարդացուիլ տարբեր ուղղութեամբ՝ հորիզոնական, ուղղահայեաց եւ շեղակի:
- Միեւնոյն տառը կրնայ գործածուիլ մէկէ աւելի բառերու մէջ:
- Դիւրութեան համար սկսիլ երկար բառերը գտնելով:

Պահուած բառը (5 տառով)՝ ԶԵՂՈՒՆԻ ԾԵՓ

ՊԱՀՈՒԱԾ ԲԱՌ ԹԻՒ 25-ԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ՝ ՇՄՈՐՏԱԿ

Պահուած բառին եւ խաչբառին պատասխանները տեսնել խաղերու յաջորդ թիւով

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 24-ԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

10x10 grid for crossword puzzle 24. Some cells are shaded grey.

ԱՌՆ. «ՊԷՏՔ Ե ԶԱՐԳԵԼ 18 ՓԵՏՐՈՒԱՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄԸ»

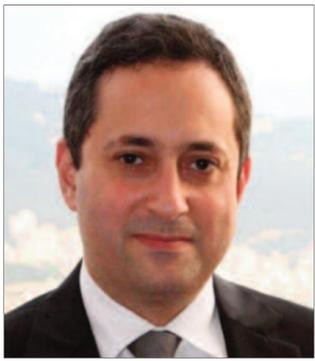
Շարունակում էք 1-ին

Հիսխարեւելեան սահմանային գոտիին կողքին, դուրսից տակալին չէ հանդարտած Լիբանանի հարաւային սահմանները գիւղերուն մէջ, ուր իսրայէլեան ուժերը տակալին տեղակայուած են լիբանանեան որոշ դիրքերու մէջ ու կը շարունակեն ոստիկանութիւնները: Անցնող ժամերուն, թէր Զարֆայի մէջ պայթեցաւ բնակարան մը, իսկ սահմանէն հեռու Զահրանի շրջանի Պէյսարի գիւղը թիրախ դարձաւ անօդաչու սարքով յարձակումի:

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ներքին գործերու նախարարի պաշտօնակատար Պասսան Մաուլաուի յայտնեց, թէ որպէս նախապատրաստութիւն այս տարի կայանալիք քաղաքապետական եւ քաղաքապետական ընտրութիւններուն, նահանգապետներէն եւ գաւառապետներէն պահանջած է ստուգել ընտրակեդրոններուն քաղաքացիները ընդունելու պատրաստութիւնը, բացի հարաւային գիւղերէն, ուրկէ տակալին չեն քաշուած իսրայէլեան ուժերը: Մաուլաուի յանձնարարած է ընտրակեդրոնները օժտել նաեւ ֆիզիքական խնդիրներ ունեցող քաղաքացիները ընդունելու անհրաժեշտ հնարաւորութիւններով: Նշենք, թէ քաղաքապետական ու քաղաքապետական ընտրութիւնները արդէն երկու անգամ յետաձգուած են ու սկզբունքով պիտի կայանան այս տարի:

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԻ ԳԵՏԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պէյրութի նաւահանգիստի պայթումին թրջածորարը հետապնդող քննիչ թարթ Պիթար երկ սկսաւ շարունակել աշխատանքը եւ հարցաքննեց երկու անբաստանեալ, ներկայութեամբ անոնց պաշտպան փաստաբաններուն: Ըստ Լիբանանի լրատու գործակալութեան, Պիթար որեւէ ողջուն չէ կայացուցած անոնց նկատմամբ, այլ կը նախընտրէ նախ ամբողջացնել բոլոր հարցաքննութիւնները եւ ընդհանուր պատկերացում ունենալ ամբողջ թրջածորարի մասին: Իսկ հարցաքննութեան կանչուած երկու այլ անձի նիստերը յետաձգուեցան, որովհետեւ անոնցմէ մէկը հիւանդանոցն է, իսկ միւրը՝ ճամբորդած:

ՀԱՅՈՒՆ ԱՄԵՆՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակում էք 2-ին

Ներկայ օրերու աշխարհի յառաջխաղացքին մէջ մարդիկ կրնան աւանդութիւնները ժամանակակից նկատել: Վեհափառ հայրապետը կը շեշտէ, որ սխալ է այս ըմբռնումը, թէ՛ «Աւանդութիւնը անցեալ է, հնամաշ, անհրապոյր, անիմաստ եւ ներկայ ժամանակներու անյարիր»: Այս մտածողութիւնը ճիշդ չէ: Ժողովուրդ մը կ'ապրի իր աւանդութիւններով: Աւանդութիւններով ապրիլ չի նշանակեր, թէ պիտի ապրինք կեթոյական դրուածքով: Կարելի չէ համամարդկային կեանքի ու անոր հաղորդակցութեան մէջ մտնել, ընդունիլ, յարգել եւ գնահատել ուրիշը, երբ մենք մեր ինքնութիւնը չենք գիտեր:

Աստուածաշունչի դաստիարակութիւնը այս իմաստով շատ դիպուկ է. «Քու ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս» (Մատթեոս 22:39):

Եթէ քու անձը չսիրես, այսինքն ինքնութիւնդ, մշակոյթդ, լեզուդ, հաւատքդ, այսինքն՝ ԱՄՆ-ԳՈՒԹԻՒՆԻՆ, պիտի չկարենաս տեսնել ուրիշը՝ «ընկերդ», իր լեզուամշակութային եւ ազգային աւանդութիւններով: Ազգային աւանդութիւնը պահելը, կերտելն ու վերակենսաւորելը պիտի առաջնորդեն համազգային արժեքներու գիտակցութեան: Եթէ հայը այսօր հարկադրուած է բացուելու աշխարհին, այս պիտի նշանակէ, որ շատ աւելիով պիտի ամրապնդէ իր աւանդութիւններն ու վերակենսաւորէ զայն աւելի ուժեղ եւ օգտաշատ ձեւով հաղորդակցելու բազմակրօն եւ բազմամշակութային աւանդութիւններով լեցուն համակարգերու հետ:

Աշխարհ այսօր խառնիճաղանճ մթնոլորտի մէջ է: Մարդը կը փնտռէ ու կը փորձէ ստեղծել նոր համակարգեր, նոր արժեքներ, նոր չափանիշներ ու երեւի տակալի՝ նոր «աստուածներ»: Հայը պէտք չունի այս խառնիճաղանճ մթնոլորտներուն ստեղծած ու սարքած «նոր»-երը կիրարկելու: Հայը ունի իր ազգային աւանդութիւնը: Ինչպէս վեհափառ հայրապետը կը յորդորէ, պէտք է «հաւատարիմ մնալ մեր աւանդութիւններու նկատմամբ»: Աւանդութիւնը «անփոխելի ու անհպելի երեսոյթ չէ» (Արամ Ա. վեհափառ հայրապետ 2025): Եթէ պիտի բարեփոխենք եւ պատշաճեցնենք մեր աւանդութիւնը ներկայ օրերու աշխարհի սլացքին հետ, եւ պէտք է որ ընենք, պարտինք փոխել «կեղեցի», բայց՝ պահել «միջուկը» (Արամ Ա. վեհափառ հայրապետ, 2025):

Իսկ միջո՞ւկը: Հայն է: Հայուն ինքնութիւնը, մշակոյթը, լեզուն, հաւատքը, աւանդութիւնը: Հայուն աւանդութիւնը հայը արեւմտեցողն է: Հայուն աւանդութիւնը հայուն «ընդհանրական ու գերագոյն արժեքներն ու իտելները, իրաւունքները եւ պահանջները արժարձ պահող կենդանի յուշարարներն է» (Արամ Ա. վեհափառ հայրապետ, 2025):

Հայը իր աւանդութեամբ է, որ կը դառնայ ազգային: Հայը իր աւանդութեան մէջէն ու անոր միջոցով է, որ լաւապէս կրնայ մտնել համազգային ու համամարդկային իրավիճակներուն մէջ:

Պիտի պահենք ազգայինը: Ազգայինը պահելով կրնանք կերտել նաեւ համազգայինը եւ մտնել համաշխարհային քաղաքակրթութեան մէջ:

Ազգայինը համազգայինի կամրջող օղակը: Հայուն աւանդութիւնն է:

Հայը պիտի պահէ իր աւանդութիւնը: Բայց անպայմանօրէն պիտի վերակենսաւորէ զայն:

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԱՅՍՕՐ

8 Փետրուար 2025: Տարուան 39-րդ օրն է: 2025-ի աւարտին կը մնայ 326 օր:

Պէպեր-տուներ

1587 - Անգլիոյ Էլիզապէթ Ա.-ի մրցակից Արթուրականայի Մերի Ա. թագուհին գլխատուեցաւ Ֆառըրիմի կէտ ամրոցին մէջ:

1974 - «Skylab 4-ը», ամերիկեան տիեզերանաւը, երկիր վերադարձաւ մրցանշային 84 օր 1 ժամ 16 վայրկեան տիեզերքին մէջ մնալէ ետք:

1971 - Հարաւային Վիետնամի գործերը ԱՄՆ օդային աջակցութեամբ ներխուժեցին Լաոս՝ դէպի հիւսիսային Վիետնամ մատակարարման ուղիները կտրելու նպատակով:

1968 - Ապտալաւ Եաֆին դարձաւ Լիբանանի վարչապետ՝ յաջորդելով 5 Փետրուարին հրաժարական ներկայացուցած Ռաշիտ Բարամին:

Ծնունդներ

1931 - Ճեյմս Տիմ, ամերիկացի վաղամեռիկ դերասան, 54 ֆիլմերու մրցանակակիր, ստացած է 2 Օսկար:

1873 - Մեհմետ Ռեշիտ Շահինկիրա, Տիարպեքիի թուրք նահանգապետ (1915-1919): Առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիներուն այդ նահանգին մէջ կազմակերպած է հայերու, յոյներու եւ ասորիներու զանգուածային կոտորածները, որուն համար ստացած է «Տիարպեքիի մսագործ» ծածկանունը:

1952 - Սոնա Վան (Սոնա Անուշահանի Տէր Յովհաննիսեան), բանաստեղծուհի, հրապարակախօս, բժիշկ: Աւարտած է Երեւանի բժշկական համալսարանը: 1978-էն կ'ապրի Գալիֆորնիոյ մէջ: Հեղինակ է բանաստեղծական հինգ ժողովածուներու: Պարգևատրուած է ՀՀ «Մովսէս Խորենացի» մետալով:

1828 - Ժիլ Վերն, ֆրանսացի գրող, արկածային գրականութեան դասական, գիտա-երեւակայական գրականութեան հիմնադիրներէն: Իր ստեղծագործութիւններէն շատերը թարգմանուած են հայերէն «Երկրէն դէպի Լուսին», «Նաւապետ Կրանտի որդիները», «Խորհրդաւոր կղզին» եւ այլն:

1834 - Տմիթրի Մենտելիեւ, ռուս ականաւոր գիտնական, քիմիագետ, կազմած է քիմիական տարրերու Պարբերական համակարգը:

Մահեր

1871 - Նասիֆ էլ-Եագիթի, լիբանանցի քրիստոնէայ գրող եւ մանկավարժ: Ժամանակակից արաբական գրականութեան կարկառուն դէմքերէն էր:

1725 - Պետրոս Ա., համայն Ռուսիոյ առաջին կայսրը, Ռոմանովներու հարստութեան Մոսկովեան պետութեան ցարը:

1912 - Գրիգոր Արրահամի Խալապետ, հայագետ, պատմաբան-բանասէր, մանկավարժ, մշակութային գործիչ: Պատմական գիտութիւններու դոկտոր-փրոֆեսոր:

2017 - Վիկթոր Զանով, խորհրդային եւ ուրբանացի ֆուլբոլի լաւագոյն բերդապահներէն:

ԱՅՍ ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻՆ ՔԱԶԱԼԵՐԵՆՔ Հ.Մ.Մ.-Ի ՊԱՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈՒԽՈՒՄԲԵՐԸ

1) ԼԵՌՆԱԼԻԲԱՆԱՆԻ ԼԻԿ – 2008-ի ծնունդներ Հ.Մ.Մ. ընդդէմ ԱՌԵԹԻԶՕ

Շաբաթ, 8 Փետրուար 2025, առաւօտեան ժամը 9:30-ին Սինէ Էլ Ֆիլի քաղաքապետարանի մարզադաշտին վրայ:

2) «GEN ALPHA LEAGUE» – 2010-ի ծնունդներ Հ.Մ.Մ. ընդդէմ EFP

Շաբաթ, 8 Փետրուար 2025, յետմիջօրի ժամը 2:00-ին EFP-ի մարզադաշտին վրայ (Չուք Մոսպի):

3) «PRO LEAGUE» - 2015-ի ծնունդներ Հ.Մ.Մ. ընդդէմ ER

Կիրակի, 9 Փետրուար 2025, կէսօրուան ժամը 12:00-ին Աբլեթիոյ մարզադաշտին վրայ (Մանսուրիէ):

Ստորեւ «GEN ALPHA LEAGUE» – 2010-ի դասաւորումը.

	խումբեր	Մրց.	Յաղթ.	հաւ.	պարտ.	Կօլեր	Կետ
1	FTS	9	7	1	1	39-5	22
2	Հ.Մ.Մ.	9	7	1	1	25-8	22
3	KFR	9	6	2	1	28-14	20
4	CFC	9	6	1	2	34-8	19
5	MVP	9	3	1	5	8-15	10
6	EFP	9	2	1	6	8-22	7
7	JFA	9	0	2	7	5-46	2
8	CLU	9	0	1	8	5-34	1

ԳՐԱԴՈՒՄՑ ՕՐ

ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ ԿՐՕՆԱՍԵՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՀԱՍԱԽՄԲՈՒՄ

25 Մայիս 2025

ԵՂԱՆԱԿԸ ԱՅՍՕՐ

Պէյրութ (մասամբ ամպամած) ցերեկը 14/11՝ գիշերը՝ 54% տամուկ

Երեւան (ամպոտ) ցերեկը 4/-3՝ գիշերը՝ 63% տամուկ

Հալէպ (ընդհ. ամպոտ) ցերեկը 11/4՝ գիշերը՝ 51% տամուկ

Ղանասկոս (արեւոտ) ցերեկը 10/4՝ գիշերը՝ 44% տամուկ

Տուպայ (արեւոտ) ցերեկը 26/18՝ գիշերը՝ 63% տամուկ

Լոս Անճելըս (ընդհ. ամպոտ) ցերեկը 17/12՝ գիշերը՝ 57% տամուկ

Սիտնի – վաղը (թթեւ անձրեւ) ցերեկը 27/22՝ գիշերը՝ 69% տամուկ

Մոնթեվիտո – (մասամբ ամպամած) ցերեկը 31/22՝ գիշերը՝ 62% տամուկ

ARARAD DAILY NEWSPAPER

MANAGING DIRECTOR: ANI SARAFIAN

Tel.-Fax: 01-565599 | P.O.Box: 175275 Mar Mikhael Beirut | Lebanon | www.araraddaily.com email: araradoratert@gmail.com

ارارات جريدة سياسية يومية أرمنية | المديرية المسؤولة: اني صرافيان | تصدر عن شركة سبيسر للمطباعة والنشر (ش.م.م.)